

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobců: **a) RNDr. J. P.**, zastoupen advokátem Mgr. Martinem Moskalem, Skořepka 1058/8, Praha 1, **b) MUDr. M. P.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2017, čj. 079728/2017/KUSK, v řízení o kasační stížnosti žalobce a) proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2019, čj. 48 A 112/2017-74,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Klecany (dále jen „stavební úřad“) rozhodnutím ze dne 1. 3. 2017 nařídil odstranění stavby – podsklepeného parkovacího stání s dílnou na pozemku parc. č. X v k. ú. P. (dále jen „stavba“), jejímiž vlastníky jsou žalobci. Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci odvolání, které žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím odmítl pro opožděnost.

[2] Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost žalobce a) a vyjádření žalovaného

[3] Žalobci podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost.

[4] Řízení o kasační stížnosti bylo pro nezaplacení soudních poplatků zastaveno usnesením NSS ze dne 6. 2. 2020, čj. 10 As 423/2019-25. Proti tomuto usnesení podal žalobce a) ústavní stížnost (soudní poplatek zaplatil pod jiným variabilním symbolem) a Ústavní soud usnesení NSS ze dne 6. 2. 2020 ve vztahu k žalobci a) zrušil [ve vztahu k žalobkyni b) bylo řízení zastaveno v souladu se zákonem].

[5] Podle žalobce a) (stěžovatel) krajský soud nesprávně aplikoval zákonné podmínky pro uplatnění institutu fikce doručení rozhodnutí správního orgánu. S odkazem na § 23 odst. 4 a 5, § 24 odst. 1 správního řádu stěžovatel zdůraznil, že je zřejmé, že zákon pro platnou fikci doručení stanovuje současně dvě podmínky; adresát musí být vyzván, aby si písemnost vyzvedl, a to *ve lhůtě 10 dnů*, a zároveň musí být o možnosti uplatnění fikce doručení řádně poučen. Podle stěžovatele je nesporné, že nedošlo ke splnění již první podmínky, neboť oznámení o uložení zásilky adresované jeho osobě obsahovalo výzvu, aby si zásilku vyzvedl *ve lhůtě 15 dnů*. K tomu stěžovatel s odkazem na rozsudky NSS ze dne 25. 8. 2011, čj. 7 As 53/2011-83, a 23. 6. 2011, čj. 5 As 72/2010-60, zdůraznil, že NSS opakovaně judikoval: *„pro fikci doručení písemnosti správní řád v § 24 odst. 1 stanoví podmínku, že písemnost byla k vyzvednutí připravena a od tohoto dne uplynulo 10 dnů. Zároveň se musí jednat o písemnost uloženou, tedy písemnost v režimu uložení podle § 23 správního řádu. V případě řádně uložené písemnosti, a to včetně jejího vložení do domovní schránky, nastává fikce jejího doručení. Pokud všechny tyto podmínky uložení doručovacím orgánem splněny nebyly, pak nelze k tíži adresáta dovodit, že se písemnost považuje za doručenou.“*

[6] Stěžovatel namítl, že krajský soud nesprávně vyšel téměř výlučně z analýzy druhé podmínky pro aplikaci fikce doručení – zda byl stěžovatel řádně poučen. Splnění první podmínky krajský soud jen formálně odbyl poukazem na rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2013, čj. 6 Ads 149/2012-31, který však pro skutkovou rozdílnost na projednávanou věc nedopadá (jeho závěry se týkají pouze tzv. služby odnášky). V této věci byl ovšem stěžovatel zjevně k převzetí písemnosti vyzván nesprávně, a to způsobem, který odporuje § 23 odst. 4 správního řádu.

[7] Krajský soud dále pochybil i při hodnocení druhé podmínky, neboť nesprávně posoudil důkazní břemeno k prokázání řádného poučení adresáta, které tíží žalovaného. To však žalovaný k újmě stěžovatele popřel. Krajský soud se pak s odkazem na originál doručenky spokojil s konstatováním, že žalovaný údajně prokázal řádné poučení stěžovatele. Podle krajského soudu obsahuje prohlášení poštovního doručovatele o poučení, který *„zaškrtnutím příslušné kolonky s připojením svého podpisu a razítka pošty potvrdil, že žalobci do schránky takové poučení vhodil“*. Následně ale krajský soud požadoval *od žalobců*, aby prokázali, že poučení zmiňované na doručence nedostali. Negativní skutečnost však prokázat nelze. Podle stěžovatele prohlášení doručovatele na doručence není samo o sobě důkazem, že poučení bylo žalobcům skutečně doručeno. Postup krajského soudu je právně chybný a představuje též vadu řízení. Žalobci přitom předložili dostatečné důkazy, že stěžovatel nebyl řádně poučen o následku fikce doručení uplynutím 10 dnů.

pokračování

[8] Žalovaný souhlasil se závěry krajského soudu a navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Po skutkové stránce krajský soud správně dovodil, že rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 1. 3. 2017 bylo stěžovateli doručováno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Stěžovateli byla dle doručenky dne 3. 3. 2017 zanechána výzva a poučení o možnosti vyzvednout si zásilku u provozovatele poštovních služeb; dne 20. 3. 2017 si ji stěžovatel skutečně vyzvedl. Odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu pak stěžovatel [spolu se žalobkyní b)] podal dne 3. 4. 2017.

[11] Rozhodnutí správního orgánu se v souladu s § 72 odst. 1 správního řádu oznamuje účastníkům doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo vyhlášením. Nebyl-li při doručování adresát zastižen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 20 správního řádu, písemnost se uloží (§ 23 odst. 1 správního řádu). Adresát se vyzve vložением oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil (§ 23 odst. 4 správního řádu). Zároveň s oznámením podle odst. 4 se adresát písemně poučí o právních důsledcích překážek při doručování ve smyslu § 24 správního řádu (§ 23 odst. 5 správního řádu). Jestliže si adresát uloženou písemnost nevyzvedne ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty (§ 24 odst. 1 správního řádu). Podmínky pro doručení písemnosti fikcí shrnul rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 20. 12. 2016, čj. 3 As 241/2014-41, publ. pod č. 3524/2017 Sb. NSS. Jsou jimi (1) doručování na správnou adresu, (2) výzva adresátovi k vyzvednutí písemnosti včetně řádného poučení a (3) marné uplynutí desetidenní úložní doby, tedy nevyzvednutí doručované písemnosti na příslušné poště.

[12] NSS konstatuje, že krajský soud přílehavě poukázal na rozsudek NSS čj. 6 Ads 149/2012-31, podle kterého platí, že: „*Lhůta pro vyzvednutí doručované písemnosti spojená s fikcí doručení je kogentně určena ustanovením § 23 odst. 4 správního řádu, a to v délce 10 dnů ode dne, kdy zásilka byla připravena k vyzvednutí. To, že Česká pošta coby provozovatel poštovních služeb doručující prvostupňové rozhodnutí má ve svých poštovních podmínkách (dostupných na www.ceskaposta.cz) stanovenou delší lhůtu pro uložení v případě doručování některých zásilek, a to v délce 15 dnů, je irrelevantní. K obdobným problémům v podobě vzniku fikce doručení před uplynutím úložní doby zásilky docházelo i podle správního řádu ve znění před účinností zákona č. 7/2009 Sb., kdy fikce doručení nastávala 10. dnem po uložení, kdežto úložní doba činila ze zákona 15 dnů - srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2012, čj. 2 As 35/2011-54.*“ Argumentuje-li stěžovatel, že rozsudek NSS čj. 6 Ads 149/2012-31 na tuto věc nedopadá, protože se týká tzv. služby odnášky, nelze s ním plně souhlasit.

V tomto rozsudku se sice NSS zabýval uvedenou službou, ale výše citované právní závěry jsou obecně platné – tento judikát je tedy použitelný i v této věci.

[13] Stěžovatel se tedy mylí, dovozuje-li, že adresát musí být provozovatelem poštovních služeb vyzván, aby si písemnost vyzvedl ve lhůtě 10 dnů. Z argumentace stěžovatele je zřejmé, že nerozlišuje mezi 1) desetidenní dobou, po jejímž uplynutí nastává fikce doručení písemnosti, a dobou, po kterou provozovatel poštovních služeb písemnost skutečně uloží a v této době umožní její vyzvednutí (tj. v projednávané věci 15 dnů). Pro posouzení okamžiku, kdy nastává fikce doručení písemnosti, je významná pouze zákonem stanovená desetidenní úložní doba.

[14] Krajský soud se tedy dále správně zabýval otázkou, zda byl stěžovatel řádně poučen o možnosti tzv. fikce doručení.

[15] Stěžovatel namítal i v řízení před krajským soudem, že byl Českou poštou poučen o tom, že „*si zásilku může vyzvednout do 20. března 2017, tj. v patnáctidenní lhůtě ode dne pokusu o doručení*“ (str. 3 kasační stížnosti). Jak již bylo uvedeno, tato patnáctidenní úložní doba je z hlediska fikce doručení písemnosti irelevantní.

[16] NSS ověřil, že se ve správním spise nachází doklad o doručení rozhodnutí stavebního úřadu stěžovateli (dodejka); rozhodnutí je na něm řádně identifikováno číslem jednací a datem vydání. Z tohoto dokladu je dále jednoznačné, že tato písemnost byla adresována stěžovateli, že dne 3. 3. 2017 byla zásilka uložena (připravena) k vyzvednutí (z důvodu nezastižení adresáta) a že stěžovateli byla zanechána výzva k vyzvednutí zásilky s poučením o následcích jejího nevyzvednutí. Dále je z ní patrné, že si ji stěžovatel osobně převzal dne 20. 3. 2017. Uvedené informace tedy svědčí o splnění podmínek pro doručení písemnosti fikcí – marně uplynula desetidenní úložní doba.

[17] K dalším kasačním námitkám NSS uvádí, že údaje vyplněné na dokladu o doručení písemnosti jistě může adresát (stěžovatel) rozporovat. Musí ovšem nejprve sám unést břemeno tvrzení a předložit taková skutková tvrzení, která vytvářejí věrohodnou verzi reality, podle níž údaje nemohou odpovídat skutečnosti (srov. například rozsudky NSS ze dne 29. 11. 2007, čj. 1 Afs 7/2007-169, ze dne 25. 5. 2016, čj. 3 Azs 207/2015-49, ze dne 16. 2. 2017, čj. 9 As 103/2016-35, či ze dne 22. 11. 2019, čj. 3 Ads 205/2018-21). Je sice pravda, že je obtížné prokazovat negativní skutečnost (že se něco nestalo), nicméně citovaná judikatura demonstrativně uvádí situace, za nichž by adresát skutečně mohl údaj na doručence/dodejce zpochybnit. Například podařilo-li by se doložit, že v době doručování neexistovalo místo, kde by mohlo být oznámení zanecháno, či že v lokalitě doručení dochází k problémům s doručováním, případně předložil-li by adresát obálku s neodtrženou chlopní, obsahující sdělení o uložení zásilky apod.

[18] V této věci však stěžovatel (jak správně konstatoval krajský soud v bodu 25 a násl. svého rozsudku) ke svému obecnému konstatování, že nebyl ve smyslu § 23 odst. 5 správního řádu poučen o tzv. fikci doručení, nedoložil žádná konkrétní ověřitelná tvrzení (ani neoznačil žádný důkaz). Krajský soud v této souvislosti správně uvedl, že stěžovatel kupříkladu nepředložil kopii druhé strany výzvy, z níž by bylo možné zjistit, že na ní např. není v rozporu s údajem na doručence zakřížkovaný údaj o tom, že k ní bylo

pokračování

připojeno poučení o právních důsledcích souvisejících s obsahem zásilky (zástupce stěžovatele pouze jako vzor předložil výzvu v jiné věci jiných účastníků). Krajskému soudu byl „pouze“ předložen originál obálky, v níž mělo být rozhodnutí stavebního úřadu doručováno žalobkyni. Originál obálky adresované stěžovateli předložen nebyl. Krajský soud přitom rozhodně tuto spornou otázku nepodcenil a rovněž stěžovatele vyslechl jako účastníka řízení. Jeho účastnickou výpověď se posléze ve svém rozsudku podrobně zabýval a NSS (poté, co se seznámil s hlasovým záznamem z jednání krajského soudu) s jeho závěry souhlasí. Krajský soud správně dovodil, že výpověď stěžovatele je nepřesvědčivá a přílehlavě též poukázal na zjištěné rozpory v jeho výpovědi a v listinných důkazech (v podrobnostech NSS odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku).

[19] Za této situace tedy nelze krajskému soudu vytýkat, že vycházel z dané doručky, na které poštovní doručovatel vyplnil veškeré potřebné údaje (včetně svého razítka s podpisem) a zaškrtl, že „*adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo zanecháno poučení*“. NSS se v této souvislosti ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že stěžovatelova verze, podle níž mu dotčené poučení nebylo předáno, je nepravděpodobná, a stěžovatel svá tvrzení neprokázal.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Stěžovatelovy námitky nebyly důvodné, NSS proto zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[21] Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. září 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu